

Stanovisko Nejvyššího soudu ČSR ze dne 10.09.1975, sp. zn. Tpj 37/75, ECLI:CZ:NS:1975:TPJ.37.1975.1

Číslo: 55/1975

Právní věta: Místem pobytu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. d) zák. č. 44/1973 Sb. o ochranném dohledu je území, v němž přísluší výkon státní správy orgánu národního výboru prvního stupně. Tentýž územní celek je místem ve smyslu § 2 odst. 2 písm. b) cit. zák.; obvodem podle téhož ustanovení cit. zák. může být území dvou nebo více takových míst, území okresu nebo kraje, popř. více okresů nebo krajů.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 10.09.1975

Spisová značka: Tpj 37/75

Číslo rozhodnutí: 55

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Stanovisko

Hesla: Ochranný dohled

Předpisy: 44/1973 Sb. § 2 odst. 1 písm. d
§ 2 odst. 2 písm. b

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 55/1975 sb. rozh.

Místem pobytu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. d) zák. č. 44/1973 Sb. o ochranném dohledu je území, v němž přísluší výkon státní správy orgánu národního výboru prvního stupně.

Tentýž územní celek je místem ve smyslu § 2 odst. 2 písm. b) cit. zák.; obvodem podle téhož ustanovení cit. zák. může být území dvou nebo více takových míst, území okresu nebo kraje, popř. více okresů nebo krajů.

(Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ČSR z 10. 9. 1975 č. j. [Tpj 37/75.](#))

Generální prokurátor ČSR dal podle § 22 zák. č. 60/1965 Sb. (úplné znění ve vyhl. č. 20/1970 Sb.) podnět k zaujetí stanoviska k zajištění jednotného výkladu znaků „místního pobytu“ a „příkázané místo nebo obvod“ v § 2 odst. 1 písm. d) a § 2 odst. 2 písm. b) zák. č. 44/1973 Sb. Vyslovil názor, že „místem pobytu“ je takový územní celek, aby byla reálná možnost kontroly dodržování povinnosti uvedené v § 2 odst. 1 písm. d) cit. zák.; pokud jde o pojem „příkázané místo nebo obvod“ (§ 2 odst. 2

písm. b/ téhož zák.) vyslovuje názor, že tu jde o pojem širší, zahrnující větší územní celek.

K tomu trestní kolegium Nejvyššího soudu ČSR zaujímá toto stanovisko:

„Místem pobytu“ ve smyslu § 2 odst. 1 písm. d) zák. č. 44/1973 Sb. je území, v němž přísluší výkon státní správy orgánu národního výboru prvního stupně.

Tentýž územní celek je „místem“ ve smyslu § 2 odst. 2 písm. b) cit. zák.; „obvodem“ podle téhož ustanovení cit. zák. může být území dvou nebo více takových míst, území okresu nebo kraje, popř. více okresů nebo krajů.

Podle § 2 odst. 1 písm. d) zák. č. 44/1973 Sb. o ochranném dohledu je osoba, která byl sudem uložen ochranný dohled, předem povinna oznamovat orgánu vykonávajícímu ochranný dohled vzdálení se z místa pobytu.

Podle nařízení ministra vnitra ČSSR č. 33 ze dne 4. 10. 1973 upravujících zásady jednotného výkonu ochranného dohledu prováděného orgány Veřejné bezpečnosti je taková osoba povinna předem osobně hlásit útvaru VB každé vzdálení v noční době a vzdálení v denní době přesahující 8 hodin.

Jde o posouzení, jakým územím je třeba rozumět místo pobytu, z něhož vzdálení podléhá předem oznamovací povinnosti povinné osoby příslušnému orgánu VB.

Podle důvodové zprávy k vládnímu návrhu zákona o ochranném dohledu záleží toto ochranné opatření v takových (rozuměj obligatorních) povinnostech a omezeních, které umožní orgánu vykonávajícímu ochranný dohled získat informace mj. o území, v němž se odsouzený bude pohybovat.

S tímto účelem sledovaným zákonem o ochranném dohledu proto souvisí otázka územního vymezení pojmu „místo pobytu“.

Otázky místa pobytu v souvislosti s evidencí obyvatel upravuje zákon č. 52/1949 Sb. o hlášení obyvatelstva a povolování pobytů cizinců ve znění zák. č. 76/1957 Sb. Podle § 1 tohoto zákona je každý povinen hlásit ohlašovacímu orgánu počátek, změnu a ukončení pobytu v obci; pobytem (§ 2) je třeba rozumět jak pobyt trvalý, tak pobyt přechodný (občasný pobyt mimo stálé bydliště). Ohlašovacím orgánem je výkonný orgán místního národního výboru; v městech v Praze a v Brně je jím příslušný orgán Veřejné bezpečnosti (§ 3).

Za územní obvod místa pobytu je třeba považovat takový správní celek, v němž přísluší vykonávat státní správu (§ 5 zák. č. 69/1967 Sb. o národních výborech) výkonnému orgánu národního výboru prvního stupně.

Těmito územními celky jsou v České socialistické republice

1. v hlavním městě Praze, v Brně, v Ostravě a v Plzni 1) a) území obvodních národních výborů, b) území místních národních výborů začleněných do území uvedených měst (viz zák. č. 111/1967, č. 31/1974 Sb., týkající se hlavního města Prahy a zák. č. 126/1971 Sb. a č. 146/1971 Sb. týkající se měst Brna, Ostravy a Plzně),

2. v ostatních obcích (obcemi jsou ve smyslu zák. č. 36/1960 Sb. o územním členění státu i města) území, v nichž vykonávají státní správu místní národní výbory nebo městské národní výbory jako výkonné orgány v prvním stupni.

Místem pobytu je proto některý z uvedených územních celků, v němž má povinná osoba trvalý nebo přechodný pobyt.

V obcích (včetně menších měst) se územní správní obvody zpravidla kryjí s katastrálním územím obec. Avšak není tomu tak již ve všech větších městech; zejména tomu tak není v hlavním městě Praze, v Brně, v Ostravě a Plzni, kde správní území obvodních národních výborů se nekryjí s katastrálními územími. Katastrální území ve smyslu vyhl. č. 23/1964 Sb., kterou se provádí zákon č. 22/1964 Sb. o evidenci nemovitostí, je technickou jednotkou, kterou tvoří místopisně uzavřený soubor pozemků společně evidovaný. Vázat proto výklad pojmu „místo pobytu“ výhradně na katastrální území (tomu nasvědčuje např. rozhodnutí č. 32/1956 sb. rozh. tr. při vymezení pojmu místa pobytu v souvislosti s trestem zákazu pobytu podle § 23 tr. zák. správ. č. 88/1950 Sb.) by neodpovídalo zmíněným cílům, které jsou sledovány zákonem o ochranném dohledu. Zejména v těch místech, kde katastrální území (místní části) se neshodují se správními obvody národních výborů prvního stupně, nejsou zpravidla ani bližší ohrazení těchto městských částí obecněji známa. Naopak podle současné zákonné úpravy pro každý správní obvod národního výboru prvního stupně působí jediné ohlašovací místo (výkonný orgán NV, na územích obvodních národních výborů v hlavním městě Praze a v Brně orgán VB), čímž orgány vykonávající ochranný dohled mohou získat pohotově přesné informace o místě pobytu osoby, nad kterou ochranný dohled vykonávají.

Tento výklad pojmu „místo pobytu“ není v rozporu se zákonem ani v případech, kdy osoba, nad níž se vykonává ochranný dohled v rozsahu § 2 odst. 1 zák. č. 44/1973 Sb., má trvalé nebo přechodné bydliště v jiném místě, než má pracoviště. V takovém případě splní povinná osoba požadavek zákona (i ve smyslu čl. 8 vyhl. ministra vnitra ČSSR č. 33/1973) tím, že osobně předem oznámí orgánu vykonávajícímu ochranný dohled následné – a to i soustavné – vzdalování z místa pobytu do místa pracoviště, pokud její nepřítomnost v místě pobytu bude i v noční době nebo bude v denní době přesahovat 8 hodin.

Podle § 2 odst. 2 písm. b) zák. č. 44/1973 Sb. může soud osobě, která ukládá ochranný dohled, dále uložit, aby pobývala v příkázaném místě nebo obvodě a aby se z něho nevzdalovala bez souhlasu orgánu vykonávajícího ochranný dohled. Pokud jde o pojem „příkázané místo“, je jím třeba jako nejmenší územní celek, na jeho obvod má být pohyb povinné osoby omezen, rozumět některý z územních celků uvedených výše k výkladu znaku „místo pobytu“. V takovém případě – na rozdíl od výroků rozhodnutí soudu, jímž se ukládá ochranný dohled jen v rozsahu § 2 odst. 1 zák. č. 44/1973 Sb. a kdy soud stran povinnosti a omezení uvedených pod písm. d) územní rozsah „místa pobytu“ nevymezuje – je potřebné, aby výrok podle § 2 odst. 2 písm. b) cit. zák. byl uveden výslovně a přesně (např.... příkazuje se pobývat na území obce Kbely, na území obvodního národního výboru č. 1 v Ostravě, na území městského národního výboru v Písku apod.).

Omezení podle § 2 odst. 2 písm. b) zák. č. 44/1973 Sb. se může vztahovat i na větší územní celek, což vyplývá z pojmu „obvod“, který je postaven alternativně vedle pojmu „místo“ v posléze uvedeném zákonném ustanovení. Takovým větším celkem, tj. „obvodem“ mohou být např. území dvou nebo více míst, popř. více okresů nebo krajů, území okresu nebo kraje. I v těchto případech je třeba rozsah území obvodu, na který má být povinné osobě příkázán pobyt, uveden ve výroku rozhodnutí soudu s přesným vymezením (např. v okrese Bruntál).

1) V Slovenské socialistické republice jsou obvodní národní výbory v Bratislavě a Košicích (redakční poznámka).